

2008 – Anul Tineretului

Universitatea Tehnică din Moldova a organizat în zilele de 5 și 12 aprilie, urmând o tradiție stabilă, Olimpiada Tehnică la desen, fizică, chimie, informatică, matematică, pentru elevii din clasele absolvente ale liceelor, școlilor medii de cultură generală și colegiilor din toată republica.

UTM a organizat Olimpiada Tehnică și Ziua Ușilor Deschise pentru elevii din clasele absolvente din toată republica

O asemenea Olimpiadă este foarte binevenită pentru elevii aflați acum în prag de absolvire. Gândindu-se cu emoții la alegerea studiilor de mai departe, ei au avut astfel posibilitatea de a se autopretesta, a vedea, a „simți” fiecare ce grad de pregătire are pentru a urma o anumită universitate, facultate. Mulți, destul de mulți elevi s-au sculat odată cu zorii în aceste zile de aprilie pentru a ajunge la Chișinău tocmai de la Briceni sau Vulcănești, Cahul sau Șoldănești, Strășeni sau Nisporeni pentru a participa la Olimpiada Tehnică organizată de UTM.

În anul acesta la Olimpiada Tehnică au participat peste 500 de elevi. La ora 9.30 în fața audienței au ieșit rectorul UTM, dl **Ion Bostan**, academician al AȘM, decanii celor 10 facultăți, profesorii antrenanți în organizarea Olimpiadei. Cuvintele adresate tinerilor se refereau la diferitele aspecte economico-sociale ale vieții noastre, pe care prin efort comun și continuu noi o construim, inclusiv prin studiile pentru care ei, elevi din clasele absolvente, le vor urma fie la UTM, fie la alte instituții de învățământ superior din RM, pentru a se forma ca specialiști.

Astăzi diapazonul specialităților pe care le oferă UTM este foarte vast – peste 80 la număr, acoperind în fond toate ramurile economiei naționale. UTM va pregăti specialiști și pentru industria petrolieră, deoarece acum, în condițiile globalizării, agenți economici din RM exploatează zăcăminte de petrol și în alte părți ale lumii, de aici și necesitatea formării unor asemenea specialiști în RM.

La lista specialităților de la UTM vom adăuga și liste de la multe alte univer-

sități din republică, formând astfel tabloul complet, care, de bună seamă, fundamentează întregul nomenclator de specialități necesare azi pentru ridicarea economiei naționale.

Participanții la Olimpiada Tehnică reprezintă elita tineretului studios, din moment ce și-au manifestat voința de a se încadra în această competiție a cunoștințelor de nivel național. De fapt, ei pot alege liber universitatea, facultatea pe care o vor urma, aceasta fiind poate UTM, dar poate USM, ASEM, USMF, UASM, Olimpiada Tehnică organizată de UTM fiind o acțiune cu un pronunțat fundal patriotic – de a stimula în general tineretul la studii, căci ne mișcăm spre o societate a cunoașterii, spre integrare în Spațiul European Universitar Unic, propulsat de Procesul Bologna, la care și Republica Moldova este parte.

Olimpiada Tehnică a fost succedată de o altă acțiune de am-

plulare – **Ziua Ușilor Deschise la UTM**, organizată pe 12 aprilie. În această zi, conducerea UTM, decanii facultăților au descris în fața tinerilor prezenți la manifestare toate condițiile de studii și de trai, acestea atingând standarde înalte: corp profesoral calificat – peste 900 de cadre universitare, inclusiv 400 cu grade, titluri științifico-didactice de academicieni, doctori habilitați, doctori, profesori, conferențieri universitari; bază tehnico-materială impunătoare

– 310 laboratoare didactico-științifice, 85 clase cu proiectare asistată de peste 1800 de calculatoare performante conectate la Internet, 12 blocuri cu multe etaje pentru cămine, 9 blocuri de studii bine echipate din punct de vedere didactico-metodic, dislocate în trei campusuri ale capitalei; un Complex Sportiv al Tineretului cu patru stadioane; o Sală Polivalentă pentru sporturi și cercuri artistice; un Centru național de Informare și Orientare Profesională (CenIOP), unde se concentrează informația privind practica și viitoarele locuri de muncă după absolvirea facultăților etc.

Statul oferă anul acesta mai multe locuri pe baza bugetului – la UTM circa 1800 – fapt ce înlesnește admiterea la studii pentru o mare parte din tineretul absolvent.

Cele 1800 de locuri oferite pentru UTM de la bugetul de stat vor fi suplimentate, la dorință, de învingătorii Olimpiadei Tehnice, care, pe lângă premiile bănești care urmează a fi oferite în luna octombrie 2008 – 1000 de lei (locul I), 750 de lei (locul II) și 500 de lei (locul III), vor dispune de anumite facilități în cazul admiterii la UTM: deținătorul locului I (o persoană) va putea fi înmatriculat la specialitatea solicitată pe bază de buget (fără taxă de studii); deținătorii locului II (2 persoane) și deținătorii locului III (3 persoane) vor putea

fi înmatriculați pe bază de contract cu reducerea taxei de studii cu 50% și respectiv 25% (dacă, prin concurs, nu au câștigat locuri bugetare) (lista premianților vezi în pag.8).

În Anul Tineretului-2008 UTM este îndreptățită să-și pună la activ aceste acțiuni încurajatoare, optimiste pentru societate – Olimpiada Tehnică și Ziua Ușilor Deschise – organizate tradițional în luna aprilie pentru elevii din clasele absolvente din toată republica.

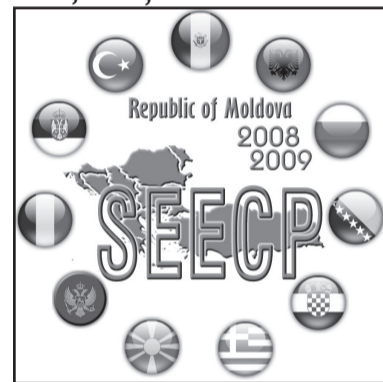
La fel ca acum o sută sau o mie de ani, primăvara aduce în casele și în sufletele noastre strălucirea neîntinată a lumini a Învierii. Lumină care ne ajută să ne regăsim, să ne reculegem și să ne bucurăm împreună pentru vestea cea mântuitoare:

*„Hristos a înviat!”
Fie ca lumina acestei Învieri să vă călăuzească mereu pașii, revărsând asupra Domniilor Voastre bogatele sale daruri: sănătate, pace, iubire, armonie!*

Un Paște fericit tuturor!

Andrei Chiciuc – laureat al concursului pentru sigla Președinției RM la SEECP

La începutul acestui an Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al RM a lansat concursul de elaborare a siglei și sloganului Președinției RM la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP), al cărei președinție va fi exercitată de țara noastră în 2008-2009.

Pe 20 martie 2008, la MAEIE a avut loc ceremonia premierii câștigătorului Concursului Național al respectivei sigle. Cel mai reușit mesaj al Președinției RM la SEECP a fost recunoscut conceptul elaborat de colegul nostru de la UTM – dl **Andrei Chiciuc**, conferențiar la Catedra „Electromecanică și Metrologie”.

Laureatul a fost felicitat de către dl **Andrei Stratan**, viceprim-ministru, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene al RM.

Vom menționa că tehnicile de elaborare a logourilor (brand-urilor) sunt studiate în cadrul cursului „Tehnologii Informaționale în Business”, predat masteranzilor de la specialitatea „Inginerie și Managementul Calității” de către conf. dr. ing. **Andrei Chiciuc**, autor al multiplelor logouri și site-uri WEB.

Ilie NUCĂ,
conf. dr. ing., șef catedră EMM

Pro Calitate

În atenția studenților și angajaților UTM

În conformitate cu politica UTM în domeniul asigurării calității studiilor, „Planului de activități privind prevenirea și contracararea corupției la UTM” și excluderii fenomenelor negative prezente în societate, Senatul UTM a decis crearea adresei e-mail:

quality.utm@gmail.com

Orice persoană poate expedia la adresa sus menționată sugestii, opinii și informații ce pot contribui la menținerea și îmbunătățirea atmosferei în universitate.

Mesajul va fi recepționat de o persoană obligată să respecte confidențialitatea și să transmită conținutul respectiv factorilor de decizie ai UTM.

M A S T E R A T U L

Consiliul Rectorilor din RM

Pe 7 martie 2008, în cea de-a doua ședință a sa la UTM (vezi prima în ziarul „Mesager Universitar” din februarie 2008) Consiliul Rectorilor a deliberat foarte temeinic în problema masteratului, care acum devine deosebit de ardentă cu rolul său de „ciclul II universitar” în lumina Procesului Bologna.

Rectorul ASEM, dl **Grigore Belostecnic**, prof. univ., dr. hab., membru-corespondent AȘM, a prezentat concepția studiilor de masterat în cadrul instituției condusă de D-sa.

Subliniind că baza noastră legislativă în ceea ce privește masteratul este acceptabilă, el a accentuat că fiecă instituție de învățământ superior, bizuindu-se pe preceptul de autonomie universitară, își va decide în mod independent programele de masterat.

La ASEM, de exemplu, după ciclul I universitar de 3 ani – licență, urmează masteratul – ciclul II, cu durata de 2 ani. La anul I de masterat se aplică un „Plan de studii comun pentru programele de cercetare și profesionalizare”, care însă la un moment dat se bifurcă: masteranzii aleg fie „profesionalizarea”, fie „cercetarea”.

Astfel, la anul II specialitățile de studiu vor fi deja diferite pentru cele două categorii de masteranzi: cei cu vectorul „profesionalizare” vor studia materii de natură aplicativă, iar cei cu vectorul „cercetare” – materii fundamentale, ei având după absolvire drum deschis spre doctorat.

Admiterea la masterat se face prin 3 probe de examinare: specialitate, limbă modernă, cunoașterea calculatorului. Pentru ambele masterate (de profesionalizare și de cercetare) solicitantul care vine dintr-un profil diferit va trebui să obțină 30 de credite „de compensare”, acestea însemnând o sumă de cunoștințe necesare pentru profilul nou ales.

Sigur că masteratul ca formă/ciclu de învățământ poate/trebuie să existe numai în instituțiile de învățământ superior acreditate, care au Sistemul de Management al Calității (SMC), cadrele didactice respective și o dotare științifică pe măsură.

Dna **Viorelia Bătrânc-Moldovan**, consilier al Președintelui Republicii Moldova în probleme-

Procesul se extinde

le culturii, învățământului și științei, a evidențiat în context că formula ciclurilor universitare poate fi flexibilă pentru diferite specialități: 3+2 sau 4+1.

În toate judecățile privind învățământul universitar e bine să avem în vedere finalitățile: ce finalitate se cere pentru ciclul I – licență și ce finalitate se cere pentru ciclul II – masterat.

Dacă, de exemplu, vom oferi prea multe discipline fundamentale/teoretice la ciclul I, absolvenții nu vor putea să se includă în munca practică, adică vom rata tocmai prevederea finalității acestui ciclu.

60 de credite pentru un singur an de masterat (în cazul formulei 4+1) se compune din: 30 de credite – teza de master, 20 de credite – studiul specialității și doar 10 credite – practica.

Evident că „practica” e prea restrânsă.

Deci formula 4+1 ar trebui transformată în 4+1,5, masteratul extinzându-se la 90 de credite pentru 1,5 ani.

La unele specialități masteratul nu poate fi prin definiție profesional. De exemplu, la matematică sau la fizică. Aici va fi un masterat doar de cercetare.

Teza/proiectul de licență la ciclul I este foarte necesară – ea oferă studentului oportunitatea de a-și exercita plener capacitățile de a analiza, de a sintetiza.

A fost oarecum dezavuată înclinația unor profesori de a cere foarte insistent mărirea numărului de ore la cutare sau cutare disciplină, motiv care ar putea ridica, zice-se, și nivelul calitativ în pregătirea specialiștilor.

Data fiind diversitatea aspectelor în subiectul masteratului, Consiliul Rectorilor a cerut organizarea în timp util a unor seminare cu prorectorii universităților.

Seminar la subiect

Seminarul în subiectul masteratului, recomandat de Consiliul Rectorilor, s-a desfășurat la UTM pe 28 martie 2008, fiind destinat prorectorilor și tuturor persoanelor responsabile de problema în cauză la diferite universități din Republica Moldova.

Reformele universitare în spectrul Procesului Bologna impun acum pași radicali spre a ne putea alinia la rigorile necesare pentru formarea unui Spațiu European Universitar Unic.

În cadrul seminarului au vorbit: dna **Elena Petrov**, reprezentant al Ministerului Educației și Tineretului al RM, dl **Petru Todos**, prim-prorector UTM, prof. univ., dr., dna **Elena Muraru**, prorector pentru activitatea didactică la USM, conf., dr., dl **Valentin Amariei**, prorector UTM, conf., dr., dl **Semion Caisân**, rector al Institutului de Stat pentru Instruirea Continuă ș.a.

Se știe că învățământul universitar are două cicluri: ciclul I – cu Diploma de Licență, numită în multe țări occidentale „Bachelor”; ciclul II – cu Diploma de Master. La ciclul II (masterat) au acces absolvenții tuturor specialităților din ciclul I – Licență. Masteratul are ca volum 90 sau 120 de credite transferabile (ECTS), ceea ce ca durată de

studii se egalează cu 1,5-2 ani. Masteratul cu 60 de credite poate fi doar în cazuri prea „profesionalizate”.

Masteratele vor avea o tematică largă (pe domenii generale de cunoștințe, spre deosebire de „Licență” (ciclul I), unde tematica e pe specialități înguste.

Vor fi masterate profesionale și masterate de cercetare.

Suplimentul la Diplomă va fi obligatoriu în două limbi.

Instituțiile de învățământ superior urmează să depună eforturi mai pronunțate în anul acesta pentru admiterea la masterat, deoarece acest ciclu II (Masteratul) încă nu are o popularitate prea mare, fapt ce ar putea genera la momentul respectiv un deficit de candidați.

Ministerul Educației și Tineretului, de comun acord cu Ministerul Economiei și Comerțului vor emite în curând o circulară privind nomenclatorul de posturi pentru specialiștii cu Licență și cei cu Masterat.

Seminarul a dat tonul unui prodigios schimb de experiență între diferitele instituții de învățământ superior privind numeroasele aspecte de planificare a studiilor pentru anul academic 2008-2009 în spectrul noutăților reformatoare universitare: „Licență”, „Masterat”, „Doctorat”.

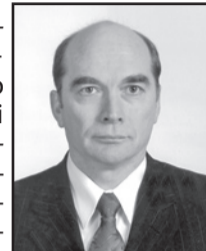
Consiliul de Administrație

Studiile de masterat au trezit discuții interesante prin actualitatea lor și în ședința din 3 martie 2008 a Consiliului de Administrație al UTM.

Dl **Nicolae Țurcanu**, decanul FIEB, conf., dr., a demonstrat prin informații și tabele elocvente la ecran că masteratul cel mai numeric din cadrul UTM este la FIEB. În total pe facultate – 47 de masteranzi.

Masteratul profesional (cunoștințe și practică într-o profesie concretă) și masteratul de cercetare (pregătire fundamentală într-o ramură științifică – cercetări pentru acumularea unor cunoștințe noi) – acestea sunt cele două masterate care se profilează tot mai distinct în discuțiile actuale pe plan european și, desigur și la noi.

Dl Țurcanu a adus argumente pentru masteratul profesional în condițiile Republicii Moldova, unde potențialul /aria cercetărilor științifice este mai modest comparativ cu țările mari. Sau poate ar fi înțelept se să combine masteratul profesional cu cel de cercetare? De altfel, acest aspect poate fi urmărit

Profesionalizare & cercetare

în diferite țări din Occident. Vorba e că masteratul „curat de cercetare” ar putea reduce posibilitățile absolventului la angajarea în câmpul muncii.

Decanul Țurcanu a optat pentru o mai mare „profesionalizare” și a ciclului I – Licență. De aceea unele module fundamentale ar trebui scoase din circuitul Licenței și transferate la Masterat. Cu profesionalizarea mai accentuată a ciclului I – Licență noi vom înlesni angajarea în câmpul muncii a absolventului licențiat.

În cadrul ședinței s-a văzut că una și aceeași disciplină didactică, de exemplu, chimia, poate fi/este la ambele cicluri universitare – Licență și Masterat, numai că la masterat ar putea fi numită „Chimia – curs avansat”, să zicem.

Mulți absolvenți ai ciclului I – Licență de la facultățile ingineresti doresc să-și facă masteratul în „Economie”. Aici trebuie ca FIEB să-și fortifice toate preponderențele în concurența sa cu ASEM, astfel ca să poată atrage contingentele.

A fost atacat și subiectul extinderii spectrului de specialități la ciclul I – Licență. De exemplu, se observă absența pregătirii de proiectanți. Deși anume tot mai mulți proiectanți cere în ultimul timp economia națională. Obiecția precum că nu avem cadre profesionale în această direcție a fost respinsă printr-un contraargument: să invităm cadrele respective pe baza unor condiții expres din centrele universitare ale țărilor vecine – Ucraina, România etc.

În tema masteratului a raportat situația la zi și decanul FCIM, dl **Ion Balmuș**, conf., dr.

Masteratul ciclul II universitar fiind o entitate universitară relativ nouă, cerută de Procesul Bologna pentru a facilita crearea Spațiului European Unic, generează multe semne de întrebare, răspunsul la care se caută cu o deosebită atenție și înțelepciune pedagogică în toate țările, inclusiv în RM, inclusiv la Universitatea Tehnică din Moldova.

2008 – Anul Tinereții

COMPLEXUL SPORTIV-ȘTIINȚIFIC ȘI DE RECUPERARE LA USEFS

Pe 14 martie 2008 la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS) a fost inaugurat un impozant edificiu în centrul Chișinăului cu menire sportivă (Catedra de probe sportive individuale), științifică (pentru cercetări speciale în domeniul sportului) și de recuperare (pentru tratarea cazurilor de traumatism sportiv).

Evenimentul a fost asistat de Președintele RM – dl **Vladimir Voronin**, ministrul educației și tinereții – dl **Victor Țircun**, președintele Consiliului Rectorilor din RM – dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician AȘM, directorul Agenției Sportului din RM – dl **Andrei Cimili**, rectorii instituțiilor de învă-

țământ superior din Chișinău, profesori și studenți de la USEFS, conducători ai federațiilor sportive din RM, numeroși oaspeți.

Remarcabilul eveniment s-a înscris organic în contextul acțiunilor consacrate Anului Tinereții – 2008.

În cuvântul său de susținere, dl Vladimir Voronin a menționat, pe drept, că ridicarea și modernizarea edificiilor sportive în țara noastră constituie politica permanentă a tuturor verigilor educative ale statului pe linia dezvoltării fizice și spirituale a tinereții, a promovării unui mod sănătos de viață în toată societatea.

Șeful statului a menționat în context faptul că în folosință la finele anului trecut a **Complexului Sportiv al Tinereții din cadrul Universității Tehnice a Moldovei** – dovadă a preocupărilor înțelepte în societatea noastră pentru educația fizică și educația în general a tinereții noastre.

Dl **Veaceslav Manolache** a exprimat grațitudine conducerii statului și personal președintelui Vladimir Voronin pentru sprijinul acordat domeniului sportiv al republicii ca fiind una dintre verigile de bază în dezvoltarea societății noastre.

Senat

SMC la două facultăți

În toți anii de existență facultățile UTM și-au urmărit permanent calitatea activităților didactice și științifice. Dar acum, când aplicăm prevederile Procesului Bologna, noțiunea de calitate este mult mai structurată, astfel că ea devine un sistem argumentat științific, având și denumirea corespunzătoare – „Sistemul de Management al Calității” (SMC).

Dacă în denumirea sa acest sistem are și noțiunea „Management”, înseamnă că el, sistemul, nu este un dat static, fixat odată pentru totdeauna, ci este o activitate vie, în mișcare zilnică, ea trebuind să fie condusă, tot timpul, adică tocmai ceea ce înseamnă cuvântul „Management”. Nu în zadar în universități, inclusiv la UTM, s-au instituit Departamente pentru Managementul Calității.

Astfel se explică și faptul că periodic

la ședințele Senatului UTM în agenda apar în mod obligatoriu și chestiuni în subiectul dat.

La ședința din 25 martie 2008 s-a dezbătut tema „Cu privire la rezultatele implementării SMC în activitatea facultăților „Cadastru, Geodezie și Construcții” și „Energetică”. Au raportat decanii respectivi, dl **Victor Toporeț**, conf., dr., și dl **Ion Stratan**, prof. univ., dr. Un coraport a fost prezentat de dl **Andrei Chiciuc**, șeful Departamentului pentru Managementul Calității, conf., dr.

În aprecierea Senatului nota generală a facultăților a fost pozitivă.

Pe marginea subiectului SMC au avut loc și discuții. În particular, unii profesori doresc să vadă o legătură directă și imediată între SMC și nivelul de reușită a studenților. Sigur că SMC, în ultimă analiză, urmărește și acest scop, dar trebuie să ținem cont

de faptul că SMC este oarecum la „început de cale” ca și întregul Proces Bologna, așa că mai e nevoie de timp pentru a vedea acea legătură directă.

Iar termenul „reușită” – ce înseamnă? Procentual e bine să fie mai ridicat. Dar nu întotdeauna un procent „mare” este congruent cu o „pătrundere adâncă” în universul cunoștințelor. Este aici o dialectică specifică și ea se va cristaliza cu timpul, trebuie doar ca SMC să fie dezvoltat și aplicat mereu mai bine, mai științifico-pedagogic și științifico-tehnic.

Sistemul de Credite Transferabile (ECTS), diferitele evaluări interne și externe, sondajele de opinie între studenți, profesori, absolvenți, angajatori, „Dosarul titularului disciplinei”, diferitele regulamente, ghiduri, fișe didactice, „Manualul de Management al Calității”,

ciclurile universitare (I – Licență, II – Masterat, III – Doctorat), „Suplimentul la diplomă în două limbi” etc., etc. – toate acestea formează ansamblul mare denumit SMC. Acest SMC, care are menirea de a uniformiza mecanismele de evaluare-comparare a nivelelor de instruire-pregătire a specialiștilor în diferitele țări ale Europei. Numai așa se va putea construi către 2010 Spațiul European Universitar și Științific Unic, care să corespundă cerințelor Pieței Globale a Muncii, iar mobilitatea specialiștilor să se producă ușor și eficient, pentru a edifica în Europa o Societate a Cunoștințelor.

Așa că SMC în universități, inclusiv la UTM, va fi motorul dezvoltării universitare, el accelerându-și turațiile pe măsură ce timpul curge. La ședințele Senatului UTM vor raporta despre SMC mereu alte și alte facultăți.

Aprobă Parlamentul

Pe 28 martie 2008 Parlamentul RM a aprobat, în prima și a doua lectură, proiectul de lege cu privire la introducerea în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, a unor noi specialități, inclusiv la Universitatea Tehnică din Moldova. Este vorba de: „Microelectronică și nanotehnologii”, „Securitatea informațională”, „Geologia petrolieră”, „Forajul și exploatarea sondelor de petrol și gaze”, „Utilaj petrolier și gaze”, „Procese tehnologice de prelucrare a petrolului, petrochimie și arbochimie”.

Argumentând în plenul Parlamentului necesitatea includerii în Nomenclator a acestor specialități, dl **Ion Bostan**, președinte al Consiliului Rectorilor din RM, rector al UTM, academician AȘM, a menționat că universitățile trebuie să

în aceste domenii la noi, în Republica Moldova.

Dl Ion Bostan a menționat că Universitatea Tehnică dispune de cadre științifico-didactice cu experiență și o bază tehnico-materială solidă de la spe-

Specialități noi la UTM

cialități înrudite pentru a iniția pregătirea și a asigura calitatea instruirii în domeniile respective. De exemplu, Catedra de Microelectronică cu specialitatea respectivă, exclusă acum câțiva ani din Nomenclator, a fost fondată în anul 1965, având un potențial enorm de doctori și doctori habilitați cu experiență, precum și laboratoarele respective.

Totodată, Procesul Bologna permite, prin promovarea dezideratului de mobilitate, de a trimite studenți de la ultimii ani de studiu, după pregătirea fundamentală la Universitatea Tehnică din Moldova, în universități din Europa, Rusia, România, cu care avem încheiate acorduri de colaborare, pentru a efectua specializările de bază în domeniile respective, a rezumat rectorul Ion Bostan.

Pentru început, pregătirea cadrelor la noile specialități ar putea fi inițiată în bază de contract. Totodată, și agenții economici ar putea susține procesul de instruire prin crearea unor baze de practică și înzestrarea laboratoarelor universitare cu utilajele necesare.

Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești

Ia aminte, domnule student!

Fără practică nu poți deveni inginer adevărat

„Work & Travel” îți taie viitoarea profesie

Conferințele pentru practică vor avea loc în septembrie

Orice student al UTM înțelege că tot ceea ce studiază el în aule la prelegeri, în cărțile de specialitate în sumă se numesc cunoștințe teoretice. Dar cunoștințele teoretice sunt doar „o jumătate de inginer”...

Practica! Practica te face inginer complet. Acolo, la uzină, la fabrică, la întreprinderea de transport sau la cea de conserve, unde mașinile, utilajele, mecanismele, aparatele se modernizează mereu.

Tu trebuie să știi a pătrunde în noutățile acestea, să lucrezi personal până la transpirație.

Acolo devii inginer complet.

Acolo, la producție, unde activează o mulțime de muncitori la diferite sectoare, tu trebuie să știi a-i organiza astfel ca producția să meargă bine, chiar foarte bine, ca să poți fi apt de concurență. *Acolo devii inginer complet.*

Practica inginerească se notează cu credite de studii ca una dintre disciplinele de bază în pregătirea inginerului, prevăzute de planurile de învățământ.

Practica inginerească intră în Suplimentul la Diplomă, orice angajator se va uita ce fel și câtă practică inginerească ai făcut în timpul studentiei – asta va hotărî... să te ia la lucru sau nu!

Senatul Universității Tehnice din Moldova în ședința sa din 26 februarie 2008 a examinat foarte serios aspectele practice ingineresti pentru studentii diferiților ani de studii.

Fiecare student este obligat să-și facă darea de seamă asupra practicii în modul cel mai serios în cadrul **Conferințelor de totalizare a practicii**. Aceste conferințe vor fi organizate în a doua jumătate a lunii septembrie (15.09 – 30.09).

Aici apare neplăcuta întrebare pentru unii studenți, care se încurcă/s-au încurcat cu acel faimos „Work & Travel”.

Acest „Work & Travel” împuiază capul unor studenți cu, chipurile, câștiguri mari de... dolari în SUA în timpul vacanței de vară. Dar ce vacanță? E o minciună, pentru că ei cer brațe de muncă studentești nu în vacanța de o lună (august), ci în timpul a 4 luni (de la 18 mai până la 18 septembrie). Practica inginerească din luna iulie (căci așa e pentru mulți studenți) nu se mai face?! Ba nici la 1 septembrie studentul „încurcat” cu „Work & Travel” nu va fi la lecții. Dar în septembrie, spuneam, au loc și **Conferințele pentru Practică**.

Cu ce rămâne acest student „încurcat” cu „Work & Travel”?!... Rămâne cu 2-3 sute de dolari (în loc de miile promise!) câștigate cu greu, spălând vasele prin baruri americane și fără practica inginerească pe care trebuia s-o facă în timpul verii și s-o susțină în septembrie.

Dar asta înseamnă... **exmatriculare** (sau repetarea semestrului/anului).

E o nerozie, domnule student, să pui în pericol toată cariera ta viitoare, lăsându-te momit de aceste chemări riscante ale agențiilor „Work & Travel”.

Tu ai venit la Universitatea Tehnică din Moldova să-ți formezi cariera pentru o viață, deci respectă cerințele universității, prețuită în Moldova și în străinătate.

Treci cu sânguință practica inginerească, fi azi student bun, mâine – inginer bun! Asta-i viața ta, dar nu „Work & Travel”, care te buzunărește, în fond – te nenorocește!

Senatul Studenților

Președinta Senatului Studenților UTM, **dra Elena Colesnicova, studentă la FTMIA, a avut inspirata idee de a-i convoca pe președinții Consiliilor Studențești de la facultăți pentru a examina diferitele aspecte ale „Sistemului Național de Credite de Studiu”. Evenimentul s-a produs pe 20 martie, cu mult înaintea sesiunii de examene, astfel că dezbaterile diferitelor aspecte privind modul de aplicare a creditelor de studiu a avut loc într-un moment foarte oportun.**

Pe lângă textele cu explicațiile de rigoare difuzate în sală, organizatorii i-au invitat pe studenți la o dezbateră liberă a problemei cu responsabili în domeniu. Invitatul special al întrunirii a fost dl **Andrei Chiciuc**, șeful Departamentului Managementul Calității, UTM, conf., dr.

Procesul Bologna, noțiune nouă de fapt, apărută acum câțiva ani, trebuie înțeleasă ca o necesitate stringentă a întregii Europe, inclusiv a Republicii Moldova, pentru atingerea scopului de a crea un Spațiu Universitar European Unic. Dar cum să te „miști” în acest Spațiu Universitar Unic, dacă diplomele și conținutul studiilor vor fi diferite în diferite țări: Republica Moldova, România, Franța, Germania, Belgia, Olanda, Italia etc.? Tocmai de aceea s-a găsit acest mijloc care ar „unifica” instrumentul de măsură a diplomelor și conținuturilor pentru toate țările. Dacă se știe că, de exemplu, cursul de matematică la anul I universitar valorează 10 credite, înseamnă că acest curs valorează și în România, Polonia, Italia tot 10 credite, adică volumul de cunoștințe este egal pentru tot Spațiul European Universitar. Bine, dar cursul respectiv pentru obținerea celor 10 credite ar putea fi predat, sub aspectul calității, în mod diferit în universități diferite. Cum se procedează în acest caz la crearea Spațiului Unic? Se include elementul acredită-

La ordinea zilei: creditele de studiu

rii. Universitățile acreditate pot susține nivelul cerut de calitate, anume pentru faptul că au fost „unificate” prin criteriile de calitate ale acreditării.

Una câte una, au fost limpezite mai multe aspecte: Cum se asigură mobilitatea studenților pe baza creditelor de studiu (dintr-o universitate în alta în interiorul țării sau în afară)? Cum poate obține un student creditele de studiu la o disciplină oarecare, pe care el ar studia-o, să zicem, acasă (la bibliotecă), fără a frecventa prelegerile (în afară de lucrările de laborator, desigur)?

Care este interdependența între notele obținute în matriculă și credite? Pentru munca de voluntariat credite se oferă sau nu?

Interesul deosebit manifestat față de această temă demonstrează că masa studentească se frământă în acest sens, or asta e spre bine.

2008 – Anul Tineretului

TVC: cupa interuniversitară

Pe 11 aprilie a.c., în incinta Teatrului Național de Operă și Balet a avut loc inaugurarea Cupei Interuniversitare a Concursului național „Tineri, Veseli, Curajoși” (TVC). Acțiunea a fost organizată de Clubul tinerilor prim-miniștri, sindicatele studențești, în contextul manifestărilor consacrate Anului Tineretului-2008 și a beneficiat de suportul financiar al Ministerului Educației și Tineretului al RM.

Startul jocului național TVC-2008 l-au dat 12 echipe, reprezentând tot atâtea instituții de învățământ superior din Republica Moldova (orașele Chișinău, Bălți și Cahul).

Spectatorii și-au ocupat locurile în sală conform biletelor, care au fost distribuite în prealabil pe gratis. Juriul Cupei Interuniversitare TVC a fost prezidat de către cunoscutul umorist moldovean, Gheorghe Urschi.

În premieră, juriul nu a evaluat echipele cu puncte, ci doar și-a enunțat opinia. Lupta cea mare pentru Cupa

interuniversitară TVC va începe în luna mai. Semifinala și finala vor avea loc în septembrie-octombrie 2008.

Prima a evoluat în scenă echipa Universității de Stat din Moldova. Însă așteptările publicului au fost zădărnice chiar de la primul cuvânt pronunțat – USM nu a putut forma o echipă care să vorbească în limba română!

A urmat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – o prezență scenică destul de bună, având, se pare, cei mai mulți susținători.

La concurs și-au delegat echipele și Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Academia de Studii Economice, Universitatea de Stat din Bălți „Alecu Russo”.

Dar punctul pe „i” l-au pus Universitatea Tehnică din Moldova și Universitatea Agrară de Stat, care au impresionat publicul prin sincronizarea textului cu muzica, inteligență scenică, spiritul de echipă, simplitate, originalitate.

Președintele juriului, maestrul **Gheorghe Urschi** a comentat evoluarea echipelor în felul său inedit – prin glume. Însă replica făcută la final a fost super tare: „Dar unde-s artele, oameni buni? Avem academii de teatru, film, muzică – n-au vrut să vină sau nu i-ați chemat?... Atunci vă sfătuiesc să le dați în urmărire generală!”

Și de râs, dar și de gândit...

Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești

Guțu Dorian nu pierde timpu-n van

Dorian Guțu, un student activ la FIEB, are o deosebită înclinație spre lucrul cu masele. De tineret, se înțelege, acum, căci peste ani cu siguranță îl vom vedea... între masele largi ale populației în general.

Iată câteva activități extracurriculare ale lui Dorian:

- coordonator al Clubului tinerilor manageri FIEB;
- membru al Clubului tinerilor prim-miniștri, organ consultativ pe lângă prim-ministrul Guvernului RM;
- coordonator al Forumului Tinerilor din RM, organizat de Ministerul Educației și Tineretului al RM în aprilie 2007;

- Student în grupa de elită etc.

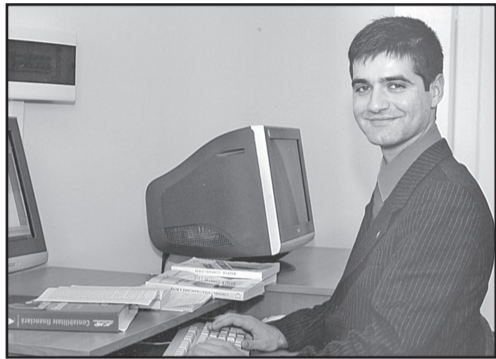
Apropo, știți ce ar însemna în acțiune cuvântul „coordonator”? Ar însemna des-tule legături cu diferite instituții, diferiți oameni în anumite posturi sociale de răspundere etc. Or, acest gen de activitate cere un anumit comportament, un anumit grad de cultură. Cere argumente convingătoare pentru a soluționa, a reglementa anumite probleme. Cere un limbaj plăcut de comunicare, astfel ca omul cu care coordonezi o problemă să fie plăcut impresionat de persoana ta.

Ei bine, Dorian Guțu de la FIEB este un asemenea activist-coordonator: plăcut în comunicare, cu fața deschisă, ușor zâmbitoare, te predispune la dialog, la examinarea unor anumite aspecte de aranjare a vieții. Probleme de „aranjare a vieții” apar mereu și e nevoie de asemenea oameni ca Dorian Guțu care să lucreze cu masele, să le mobilizeze într-o direcție pozitivă.

– Îmi place această activitate, zice franc Dorian. Simt că e necesară, cerută de tineret. Și de aceea o fac. Sigur că am și o listă de priorități. Pe primul loc sunt studiile. Ce fel de activist ești, dacă nu servești exemplul la munca de bază – studiile? Sunt la finalul cursurilor de facultate și acum lucrez asupra tezei de licență. E o muncă foarte serioasă, așa că deocamdată anumite activități social-utile rămân la o parte. Teza de licență o pregătesc în concordanță cu Ministerul Economiei și Comerțului, unde, de altfel, am trasat un drum de acces

și pentru alți studenți de la FIEB, pentru că până acum ei „se sfiau” să deschidă ușile acestei instituții foarte importante în formarea noastră – a economiștilor.

Deși teza de diplomă îi ia foarte mult timp, Dorian reușește totuși să meargă în fiecare zi de luni în clădirea Guvernului RM, unde își are sediul Clubul tinerilor prim-miniștri, acolo discutând și căutând soluții pentru diferitele probleme ale tineretului, care privesc, de altfel, nu doar studențimea, ci în general tineretul din republică – membri ai Clubului sunt nu numai studenți, ci și tineri din diferite medii ale societății noastre. Drept exemplu, Dorian spune că în prezent Clubul colaborează cu „Mobias Bancă” în subiectul unui proiect denumit „Creditarea tinerilor pentru inițierea unor afaceri”. Nu e ușor să convingi banca pentru a credita tinerii cu anumite sume, dar lucrurile avansează

totuși spre pozitiv. E un exemplu de unicat în Moldova și iată că tineretul, inclusiv Dorian Guțu de la FIEB, UTM reușește și în acest plan.

Astă vară Dorian a avut o ocazie mai rară – a fost delegat de Ministerul Educației și Tineretului al RM la un forum european în Croația în tema „Procesul de la Bologna”. Discuțiile s-au purtat între specialiști, dar fiecare țară a fost invitată să trimită neapărat și câte un student. Dorian al nostru cunoaște bine limba engleză, a discutat liber la forum cu studenți din Belgia, Germania, Bulgaria, Ungaria, Cehia, Slovacia, România, Rusia, Ucraina etc.

O concluzie simplă și adevărată: dacă depui efort, neapărat obții succese. În formarea ta, dragă domnule student, foarte mult depinde de tine personal. Oare nu-i așa? Un bun exemplu ar putea fi și Dorian Guțu de la FIEB.

Perseverati ca el!

Știri de la facultăți

FIU. Statutul științific crește

Dna **Stela Balan**, șeful Catedrei „Modelarea Confecțiilor din Țesături și Tricoturi”, conf., dr., ne informează despre susținerea noilor teze de doctor, fapt esențial în ceea ce numim ridicarea statutului științific al colectivului didactice.

Așadar, dl **Alexandru Diordiev**, doctorand, a susținut recent teza de doctor în științe tehnice. În luna iunie, preconizează să-și susțină teza și dna **Olga Diordieva**, soția.

Dna **Olga Alcaz** își va susține și ea în curând teza în domeniul metodologiei de predare a disciplinelor de specialitate.

Trei persoane într-o catedră de 12 cadre didactice – raportul e bun, foarte bun. Catedra crește an de an în aspect științific – faptul e destul de grăitor, dacă știm să „ascultăm” acest „puls”. El ne vorbește despre energii spirituale consistente, semănate în solul fertil al societății; despre un optimism neafșat, dar puternic, cu bătaie lungă.

FCIM. Cursuri de la „Allied Testing”

Compania americană „Allied Testing” din Chișinău, specializată în elaborarea produselor de soft pe anumite platforme, cu un profil apropiat de cel al facultăților noastre de Calculatoare, Informatică și Microelectronică și de Radioelectronică și Telecomunicații, a perfectat recent un contract de colaborare cu UTM (respectiv FCIM și FRT), în baza căruia în incinta FCIM au fost lansate două cicluri de studii facultative în domeniul tehnologiilor informaționale (TI) – testarea și elaborarea produselor software.

Printr-un concurs serios s-au format două grupe a câte 25 de studenți. Fiecare curs va dura 15 săptămâni (30 de ore prelegeri + 30 de ore lucrări de laborator). Limba predării – româna – termenii de bază traduși în rusă și în engleză). Cursurile sunt prestate de compania „Allied Testing” pe gratis.

FRT. „Turnul Alb” – gazeta facultății

Ce lucru bun e gazeta făcută cu mâinile (și capul!) studenților. Ea dezvăluie atâtea subiecte din cadrul colectivului, din universitate în general, din lume. Ea formează echipa care „pătrunde” în grupele academice, în cămine, stă de vorbă cu profesorii, decanul, critică, laudă, mai în scurt – scoate totul la lumină, în public. Gazeta e un teren foarte fertil pentru „a te învăța să gândești”, căci nu e de ușor să așterni cuvintele într-o logică anumită, să pui accentele ce ar avea mai mult efect...

La FRT, iată că studenții, sfātuindu-se cu decanul, dl **Serghei Andronic**, editează un „Buletin informativ – Turnul Alb”, în 8 pagini A4, cu un tiraj de 150 de exemplare. Texte, fotografii, caricaturi.

Impresionează limbajul de bună cultură literară, căci aici e greul tehniciștilor. Impresionează și diversitatea subiectelor: disciplina studenților, predarea profesorilor, reflecții în subiectul învățării („învățăm să învățăm”), sindicatul studenților, critica (delicată!) a unor aspecte, logica vorbirii (scrierii), umor etc.

Apariția „Turnului Alb” este neregulată (după puteri, se zice), de aceea e cam rară. Le spunem însă „Bravo!” studenților FRT pentru încercarea reușită de a fi construit un „Turn Alb” al exprimării lor.

TVC-UTM – o reușită

Da. TVC-ul nostru, pare-se, crește în inteligență, produce umor de calitate, veselie ponderată, cucerind prin texte temeineic gândite, dansuri bine repetate, cântece cu „versuri proprii”. Iată doar câteva exemple.

Exemplul I:

Studentul Ion: – Vezi, Vasile, decanul zice că-s prost. Dar tot el mi-a dat cheia de la apartamentul său, rugându-mă să mă duc să văd dacă e acasă. M-am dus, dar nu era...

Studentul Vasile: – Da prost mai ești. De ce te-ai dus? Trebuia să dai un telefon!

Exemplul II:

Interpretul declară că nu va cânta, dacă în sală vor fi mai puțin de o mie de spectatori...

Organizatorul, speriat, „numără” spectatorii în glas, în „limba engleză”: unu, doi, trei...

Exemplul III:

Băiatul cu buchetul de flori stă lângă statuia lui Ștefan cel Mare, așteaptă fata...

Peste o jumătate de oră o întrebă prin mobil: – Vii? – Vin, iubitele, deacu ies...

Peste o altă jumătate de oră: – Vii?

Finala TVC-UTM-2008 din 20 martie, găzduită de Palatul Sindicatelor din sectorul Râșcani al capitalei, ne-a procurat o plăcere deosebită, pentru că am râs... uneori cu lacrimi.

– Da, iubitele, am trecut deja de „Pancom”...

Peste alte 20 de minute fata în sfârșit ajunge. El îi întinde-aruncă buchetul și... pleacă.

Scenele bine regizate, costumația expresivă au ridicat sala în vacarmul tinereții. Subiectele nu erau deloc triviale, grosolane și nu au avut în vizor doar „sexul” și „băutul”, cum s-a mai întâmplat la TVC-urile anterioare. Paleta subiectelor s-a extins, studenții satirizând lipsuri sociale, gogomăni politice, slăbiciuni omenești, comportamentul nedemn, prostia omenească, alte vicii. Se relevă, firește, și aspectul raporturilor dintre sexe (tineretul e plin de energie și... hormoni), subiect care poate și trebuie tratat cu inteligență, ceea ce s-a văzut la TVC-ul actual, cu mici excepții. Iată o mostră inteligentă: studentul, prefecându-se „necioplit”, numește instrumentul muzical nu „saxofon”, ci „sexifon” – un ușor accent pe „sex”.

TVC-2008 a fost o reușită. Și nu doar în privința textelor și a modului de prezentare. S-a depus o muncă enormă la crearea costumației. De exemplu, „Amicii”-FCGC au înscenat (cu adaptare la TVC) „Chirița în provincie” de V. Alecsandri cu o costumație veritabilă care a cerut mult efort și... bani!

S-a depus o muncă enormă pentru aranjamentele muzicale, efectele tehnice. O bună priză la public a avut-o și prezentatorul **Alexandru Tipa**, student la FCGC. Dânsul a știut să „dirijeze” publicul studentesc, „sugerându-i” cum trebuie să se comporte civilizat. Vom menționa și munca enormă de organizare depusă de Comitetul sindical-studenți, în frunte cu dl **Anatol Alexei**, mai ieri student și el, azi tânăr profesor la FRT.

În general, toate echipele s-au manifestat bine. Dar întrecerea e întrecere. Au învins următoarele 4 echipe: „Amicii”-FCGC au cucerit locul I; „G-force”-FCIM – locul II; „SMS”-FRT – locul III; „Vinil”-FTMIA – locul IV. Deci am putea spune că TVC-ul a avut o reușită... la puterea a patra!

Educație estetică

Eu, Ionel și muzica

(Urmare din numărul de ianuarie 2008)

Seara a patra

Ionel: Bună seara!**Eu:** Îmi pare bine să te revăd! Cu ce te-ai ocupat astăzi?**Ionel:** Cu biblioteca...Poți să te bucuri: m-ai convertit definitiv și irevocabil la „religia ta” – muzica clasică.**Eu:** Nu-i „religia” mea, este (trebuie să fie) a tuturor.**Ionel:** Și unde crezi că am fost la bibliotecă? Toată ziua numai în salonul pentru audiții muzicale. Dar ce văd pe masă? Sunt discurile care trebuiau să răspundă la întrebările mele?**Eu:** Ți-amintești, doar mi-ai spus să te informez cine din compozitorii lumii mai are rapsodii, în afară de Liszt.**Ionel:** Uite că nu te mai întreb. Sau, cum zic diplomații, eu suspend întrebarea.**Eu:** Prin urmare, te-a informat ieri biblioteca?**Ionel:** Da, am ascultat mai multe rapsodii ale mai multor compozitori. Am reușit să și citesc câte ceva. Mai întâi, am dat de „Rapsodia moldovenească a compozitorului Weinberg”. Rapsodia valorifică o seamă de melodii din folclorul moldovenesc. Mai întâi, o melodie târăgănată în stilul doinei. Apoi o melodie de joc. Am citit câte ceva despre această rapsodie – melodia de joc are un caracter oarecum arhaic, haiducesc. Ce să-ți spun, am avut o plăcere nespusă.**Eu:** Plăcere muzicală, să precizăm. Pentru că există un pericol. Pericolul de a căuta „explicația literară” în muzică, de a căuta „fabula”, „povestirea” și atunci muzica se pierde. De altfel, vom vedea mai evident acest lucru când vom audia simfonii, concerte, unde nu ai nicio „povestire” – doar muzică. Însă nu e puțin, pentru că, muzică fiind, aceste mari bucăți, pe altă cale, pe calea simțirilor și a sufletului, spun foarte mult.**Ionel:** În ce mă privește, pare-se nu mă apropii de acest pericol, pentru că și acum îmi stăruie în urechi imagini muzicale – „frânturi”, de exemplu, din rapsodiile lui Liszt, pe care le-am audiat ieri la bibliotecă. Am audiat „A șasea”, „A un-

Leonid Busuioc

sprezecea” și „A douăsprezecea” la pian. Apoi, îmi stăruie imagini din „Rapsodia moldovenească”, din „Rapsodiile române” ale lui Enescu. Am studiat și muzica minunată din „Rapsodia bulgară” a lui Pancho Vladigerov și, în sfârșit, „Rapsodia huțulă” a lui G. Maiboroda.

Eu: E un bagaj muzical cam mare pentru o zi, dar, flămând cum erai, și, pe de asupra, luând în considerație că și genul e destul de accesibil, nu face nimica, merge.

Vreau să-și spun, lonele, cum „am intrat” eu în muzica clasică. S-a întâmplat la spectacolul „Nunta însângerată” de Lorca. La un moment dat, acțiunea ce se desfășura pe scenă începu să fie „acompaniată” de o muzică cu caracter spaniol. O muzică care „m-a trăsnetit” drept în frunte, cum se spune. Un ritm îndrăcit, sânge fierbinte spaniolesc. Drept că și acțiunea „Nunții” este grozav de „temperamentală” și poate anume această împrejurare m-a făcut „să deschid mai tare ochii” asupra muzicii auzite. În scurt, mai cu sfială, mai cu îndrăzneală, în antracț întreb pe unul, pe altul, până când dau de cineva care mă lămurește... Era „Bolero” de Maurice Ravel.

A doua zi dau fuga la magazinul de discuri, mă dumiresc unde-i „clasică”. Nu fusesem niciodată. Ce împărăție! O împărăție pentru mine misterioasă: „Simfonia a treia” (Eroica) de Beethoven, „Simfonia a opta” (neterminată) de Schubert, „Concertul pentru vioară și orchestră” (numărul cutare) de Mozart, „Cuartetele” lui Bartoc, „Capriciile” lui Paganini... Citesc buimac, fără să pricip o iotă. I-am cerut vânzătoarei discul cu „Bolero” de Maurice Ravel.

Îți mărturisesc: un ritm curat demonic, m-a ținut înfierbântat câteva zile în șir, după ce-l auzisem la teatru. Ajuns acasă, includ aparatul și... Ascult o dată, apoi încă o dată. Ce muzică! Începe piano, anume cu ritmul dela la tobă, dar ce ritm... tam... ta-ta-ta, ta-ta-ta, tam, tam... Nu, nu pot să-l redau.

Ionel: Curios. Iată o nouă „față a muzicii”, pentru mine necunoscută.**Eu:** Un nou „model”, am putea spune, o nouă imagine sonoră. Tocmai în aceasta rezidă farmecul muzicii – are un milion de modele – toate diferite, frumoase, irepetabile. Ravel și-a caracterizat astfel lucrarea: „Ea, pe drept cuvânt, nu va avea formă, în ea nu va exista nicio structură și aproape niciun fel de modulație. Dar va exista ritmul”. Aceasta a fost ideea primară a „Bolero”-ului, care mai apoi a trecut glorios prin toate orașele mari ale lumii, în toate posibilele aranjări instrumentale, cucerindu-i lui Ravel o notorietate universală.**Ionel:** Într-adevăr, acum îmi dau seama și eu. Se aude tot timpul, fără nicio variație, o singură melodie, foarte frumoasă...**Eu:** O singură temă. Pentru „melodie” mai bine e să spui „temă” – un motiv muzical, care poate fi intonat la o singură voce.**Ionel:** Am înțeles, o temă, adică, tot timpul curge, deși parcă în același timp se simt și variații. Vezi, mă contrazic.**Eu:** Variații doar aparent. Aceeași temă „se mută” de la un grup de instrumente la altul, crescând ca intensitate a sunetului. Până crește cât Dunărea...**Ionel:** Dar ritmul? E un ritm de dans popular. Parcă văd o Carmen spaniolă cu castaniete, corpul ei tremurând, bătând cu precizie tactul...**Eu:** „Bolero”-ul, într-adevăr, este un dans spaniol. Ne convingem încă o dată, un compozitor se sprijină întotdeauna în lucrările sale pe muzica popularului din care el a ieșit. Da, uitasem să-ți spun ce mi s-a întâmplat după ce mă familiarizaseam cu „Bolero”-ul. M-am repezit spre rafturile magazinului să cumpăr mai multe discuri de diferiți compozitori, de care nu mai auzisem până atunci. Mă impresionaseră culorile vii de pe cutii... Igor Stravinski, balețul „Primăvara sacră”. Mă întrebam: oare cum sună o „Primăvară sacră” pentru balet? Și fuga acasă, includ aparatul și...
Ionel: Și?**Eu:** Am avut senzația că merg desculț prin cioburi de sticlă. Niște „suișuri”

toate făptuirile Omului Sergiu Rădăuțanu – savant și organizator al învățământului ingineresc în republica noastră, printr-o propoziție foarte sugestivă: „A fost un dar pentru Moldova noastră”.

Dl Ion Vuluță, prof. univ., a evocat atmosfera de euforie generală în toată republică la deschiderea în 1964 a „Politehnicii”. Lumea nu înțelegea că apariția unei asemenea școli superioare ingineresti va constitui de fapt siguranța progresului economic și științific pentru Republica Moldova.

Dl Valeriu Canțer, academician-coordonator al secției de inginerie și fizică a AȘM, a evocat profilul de savant al lui Sergiu Rădăuțanu, el fiind chiar ctitorul fizicii semiconductorilor – un fundament pentru dezvoltările respective de azi în Moldova. Opera științifică a acestui Om-savant va dura în timp.

Cuvinte calde de comemorare au rostit și dnii Leonid Culiuc, directorul Institutului de Fizică al AȘM; Aurel Marinciu, conf., dr., unul din membrii activi ai echipei conduse de S. Rădăuțanu în anii de fondare a Institutului Politehnic; Nicolae Secrieru, conf., dr., autorul site-ului „Sergiu Rădăuțanu” lansat recent pe internet.

abrupte, stridente, apoi coborâșuri în „picaj”, „țipete” de instrumente, „grohote” de tobe. Nimic ce-ar aminti de „Bolero”-ul lent, plăcut pentru ureche, distractiv.

Ionel: Asta-i bună!**Eu:** Până la urmă, am pus la o parte acele discuri, pentru vremuri mai bune. Și când mi-am croit timp, am mers din nou la magazin. De data asta am fost atent. Nu m-am lăsat atras de culori, citeam cu atenție fișele din catalog: Shumann – „Simfonia întâia”, Shumann, Shumann. Nu știu nimic de el... Mozart – „Simfonia nr. 22”, da, am mai auzit acest nume. Dar habar nu aveam ce prezintă el ca muzician. Acest Mozart pe care și copiii trebuie să-l știe... Berlioz – „Simfonia fantastică”, Brahms – „Simfonia nr. 3”... Până la urmă am dat de Beethoven – „Simfonia nr. 5”, fa major (Destinul).**Ionel:** Deci, ai cumpărat și acest disc...**Eu:** Și iar fuga acasă, am inclus nerăbdător aparatul, să văd ce e... După numai câteva învățături de disc am simțit că mă sufoc. Vroiam să respir și nu puteam. O uimire la culme. Recunoșteam bucăți întregi din simfonie. Zburam, mă bucuram că, uite, e ceva despre care am mai auzit, o operă celebră. Eram nerăbdător să audiez această muzică până la capăt! Senzațiile au fost extraordinare. Rezumând, aș vrea să te întreb: ai văzut vreodată munții?**Ionel:** Hm, munții?**Eu:** Da! Pare o aberație, dar nu e. E vorba de grandioarea muzicală a acestei „a cincia”. În capul meu părea că se „răstoarnă” munții. Mai târziu, când începusem să mă familiarizez mai bine cu clasică și citeam „Memoriile” compozitorului francez Berlioz, am dat de un pasaj: invitat de Berlioz la un concert public, unde s-a interpretat „Simfonia a cincia” de Beethoven, învățătorul lui Berlioz, Lesueur, la ieșire, ba nu nimerea ușa, ba nu-și putea pune pălăria: „Mi-am luat pălăria și, când s-o pun pe cap, aveam impresia că nu-mi găsesc capul!”. Iată extraordinara impresie pe care o ai ascultând o asemenea muzică!**Ionel:** O putem asculta? Sau găsești că în cazul meu e periculos să trecem de la rapsodie și bolero direct la simfonie?**Eu:** La simfonie în general e periculos, poate să te îndepărteze. Dar la „Simfonia a cincia” de Beethoven nu e periculos. Doar că trebuie să acordăm momentului o solemnitate aparte. Adică, să devenim cât mai concentrați, chiar „austeri”. Deci punem discul cu „Simfonia a cincia” de Beethoven...

In memoriam

Au trecut 10 ani...

A cum 10 ani primul rector și ctitorul UTM, Sergiu Rădăuțanu, a trecut în lumea celor drepti, dar ideile lui merg cu noi înainte, spre afirmarea și consolidarea învățământului ingineresc în Republica Moldova.

Pe 6 martie 2008, în fața blocului central al UTM din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 168, la placa memorială de pe fațadă a avut loc un miting comemorativ, la care au participat profesori ai UTM, oameni de știință.

Manifestarea a fost deschisă cu un cuvânt de reculegere rostit de către actualul rector al UTM, dl Ion Bostan, academician. Astăzi, după trecerea timpului, a subliniat rectorul Bostan, putem constata cert că Sergiu Rădăuțanu a contribuit enorm la edificarea unei asemenea fundamentale instituții didactice ingineresti, cum este Universitatea Tehnică a Moldovei, iar această institu-

ție, la rândul-i, a contribuit la edificarea ramurilor industriale ale RM: energetica, radio-telecomunicațiile, transportul, construcția de mașini, construcțiile industriale și civile, industria ușoară, industria alimentară, arhitectura, informatica, microelectronica. Este vorba despre formarea în timp a unei clase de intelectuali tehniciști, care mereu este alimentată cu noi și noi rânduri de tineri ingineri-absolvenți ai UTM.

Dl Teodor Șișianu, în emoționantul său cuvânt de amintire, a generalizat

Lansarea site-ului „Sergiu Rădăuțanu”

Pe 5 martie a.c., din inițiativa Institutului de Fizică Aplicată al AȘM și a UTM, Biblioteca AȘM a lansat site-ul www.radautan.info, conceput ca o comemorare a personalității ilustrului savant fizician Sergiu Rădăuțanu și marcând astfel un deceniu de la trecerea lui în neființă.

Site-ul conține ample informații despre viața și activitatea lui S. Rădăuțanu în calitate de savant, rector al UTM, vicepreședinte al AȘM, om politic. La realizarea acestui site au contribuit colegi, prieteni, rude, discipoli ai regretatului savant.

Amintim că Sergiu Rădăuțanu (1926-1998) a fondat școala științifică în domeniul fizicii și tehnologiei semiconductorilor ternari și multinari, a înscris în patrimoniul spiritual al țării noastre pagini de certă valoare științifică, devenind un veritabil mesager al cercetării moldave în lume. Anterior numele lui Sergiu Rădăuțanu a fost immortalizat prin conferirea numelui său unei stradele și a unei străzi în municipiul Chișinău; instalarea plăcii comemorative pe casa în care a locuit de pe bd. Ștefan cel Mare și a unei asemenea pe fațada blocului principal UTM; instituirea bursei nominale „S. Rădăuțanu” pentru doctoranzi.

Seminare internaționale

Sistemul LMD –

Între 28 februarie – 1 martie 2008 la Chișinău s-a desfășurat un seminar internațional în tema „Implementarea Procesului Bologna cu sistemul LMD – Licență, Masterat, Doctorat în Europa Centrală și de Est. Provocări și perspective”. Seminarul a fost organizat de Agenția Universitară a Francofoniei (Biroul pentru Europa Centrală și de Est) în colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova și Universitatea de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Chișinău.

Au participat reprezentanți ai universităților din RM, precum și din Armenia, Bulgaria, Canada, Franța, Georgia, Ungaria, Portugalia, Rusia, Turcia, Ucraina.

Când vorbim de formula LMD – Licență, Masterat, Doctorat, subînțelegem arhitectura învățământului universitar în lumina Procesului Bologna. Această arhitectură este omogenă pentru toate țările. La formula LMD se adaugă alte două elemente arhitecturale: Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS) și Suplimentul la diplomă, perfectat și în engleză, acesta demonstrând volumul de cunoștințe al specialistului la absolvire.

În RM, arhitectura dată s-a realizat ca formă așa cum s-a realizat de altfel în toate țările aderente la Procesul Bologna. Dar una e să avem elementele formale și alta e implementarea lor pas cu pas, zi cu zi în realitatea învățământului universitar din diferite țări cu diferite tradiții și particularități culturale, având în vedere și multitudinea de specialități vechi și noi, care apar pe parcurs, în funcție de cerințele economiei, a vieții în general.

Cunoștințele sunt cheia progresului. Dar ce cunoștințe vom da în ciclul I universitar (L), în ciclul II universitar (M) și în D (Doctorat), care se vrea ciclul III univer-

Licență,

sitar? Care trebuie să fie proporția între teorie și practică? Cum trebuie să se înfăptuiască guvernarea universitară pentru a da o siguranță mai mare calității pregătirii specialiștilor? Dar și asupra conceptului „Calitate” Bologna are multe semnificări de întrebare și universitățile din diferite țări caută să găsească răspunsuri adecvate.

Di **Jean-Dominique Assie**, reprezentantul AUF (Agenția Universitară Francofonă), a subliniat necesitatea stringentă a armonizării cerințelor de calitate în cele 77 de universități din 16 țări reprezentate la seminarul dat prin asemenea mijloace, cum ar fi acreditarea (inclusiv din partea unor organe internaționale), prin găsirea sinergiei de activitate a rețelelor universităților din diferite țări, prin cooperarea dintre aceste universități, prin complementarea acțiunilor lor etc.

Di **Jean-Luc Nahel**, reprezentantul Conferinței Rectorilor universităților franceze (cum ar fi Consiliul Rectorilor la noi), a spus, pe drept, că orice universitate trebuie să răspundă cerințelor regiunii în

Masterat,

care se află, să fie un motor pentru dezvoltarea acestei regiuni. Diploma absolventului trebuie să se integreze cerințelor

până în 2010 – perioadă în care se preconizează crearea Spațiului European Universitar Unic.

În cele trei zile ale seminarului participanții au tratat diverse aspecte ale acestei teme generale „LMD – Bologna”. De exemplu, reprezentantul Ungariei a expus modalitățile de dezvoltare a mo-

Doctorat

pieței, deci universitatea trebuie să dea dovadă de suplețe. În centrul politicii de reforme Bologna trebuie pus dezideratul că universitatea va asista persoana pe parcursul întregii vieți – seminare, reciclări, obținerea unei alte profesii, învățământ la distanță etc.

O subliniere de fond a reprezentantului universităților franceze a privit autonomia universităților față de politic. Fără o asemenea autonomie universitatea va dispărea treptat prin reducerea.

Diseminarea cunoștințelor este necesară pentru echilibrul lumii. Da, dezechilibrul se întâmplă, universitățile sunt menite să restabilească mereu echilibrul, a enunțat filozofic spre finele intervenției sale dl Nahel, preocupat foarte mult, precum s-a văzut, de aplicarea cât mai fertilă a Procesului Bologna în acești câțiva ani

bilității studenților și profesorilor. Reprezentantul României s-a referit la aspectul strategiei manageriale universitare. Reprezentantii Moldovei au dezvoltat aspecte privind socul de competențe ale Masteratului, restructurarea studiilor de doctorat etc.

Acest seminar foarte reprezentativ a lucrat cu o intensitate științifică înaltă, căutând să acopere o arie extinsă de aspecte la tema care preocupă foarte serios acum lumea contemporană: cum să construim o societate bazată pe cunoștințe, cum să ajustăm activitatea universitară la fenomenul globalizării mondiale, care nu doar că „bate la ușă”, ci deja „a intrat în tindă”.

P e 18 martie a.c. la FTMIA a avut loc un seminar internațional cu genericul „Evaluarea internă a calității la Facultatea de Tehnologie și Management în Industria Alimentară, UTM”.

Seminarul constituie un element integrant al Proiectului „JEP-26091-TACIS „Implementarea sistemului instituțional de management al asigurării interne a calității în instituțiile de învățământ superior din RM”.

La acest proiect, prevăzut pentru anii 2005-2008, participă UTM, USM, UASM, Universitatea de Stat din Cahul, Școala Superioară Agrară din Rennes, Franța, Universitatea din Gand, Belgia, Universitatea din Copenhaga, Danemarca. La seminar au participat: dl **Jean Barloy**, profesor la Școala Superioară Agrară din Rennes, Franța – coordonatorul proiectului, dl **Rolland Verhé** și dl **Luc Esee**, profesori la Universitatea din Gand, Belgia, dna **E. Petrov**, Ministerul Educației și Tineretului al RM, dl **Vladimir Guțu**, profesor USM; dl **Eugeniu Zacon**, vicerector UASM; dl **Grigore Musteață**, conf., dr., decan FTMIA, șefii de catedre de la FTMIA.

Scopul seminarului constă în schimbul de experiență privind evaluarea internă a calității în instruire pe catedre și pe facultate. Criteriile de evaluare internă, elaborate la Universitatea din Gand, conțin unele elemente importante, care au putut servi un bun suport pentru perfecționarea criteriilor respective la UTM și la celelalte universități participante la proiectul amintit mai sus.

Deci seminarul a fost o testare practică a acestor criterii de evaluare internă a calității pe exemplul concret al catedrelor de la FTMIA și al facultății în ansamblu.

Di **Grigore Musteață**, decanul FTMIA, a prezentat mai întâi „scurtul istoric” al facultății, demonstrând cum rând pe rând au apărut catedrele și specialitățile respective, după cum cereau nevoile industriei alimentare în RM la diferite etape pe

perioada de la 1964 – anul înființării UTM până în prezent: enologie (știința vinului), tehnologia prelucrării fructelor și legumelor, tehnologia și organizarea alimentației publice, tehnologia cărnii și a produselor din carne, tehnologia panificației, tehnologia cerealelor, tehnologia zahărului și a produselor zaharoase, tehnologia laptei, Filiera Francofonă „Tehnologii alimentare”, biotehnologii industriale etc.

Decanul a subliniat că ciclurile de învățământ sunt formate la FTMIA după cerințele Procesului Bologna 4+1,5 sau

în instruire, dar la FTMIA se supraveghează atent acest lucru: serii se admit (dacă o impune cazul) doar la anii inferiori și cu o periodicitate permisivă.

Catedrele FTMIA rând pe rând și-au expus la seminar conținutul lor în privința numărului și calității cadrelor didactice, ele au demonstrat și o bogată gamă de planuri de lucru cu multiple detalizări care, aplicate fiind cu perseverență didactică, finalizează cu o bună pregătire a absolvenților titrată la cerințele Procesului Bologna. În special, vom aminti aseme-

alte practici specializate studenții trec anul II în întregime pe terenul practicii la întreprinderea de specialitate.

Un paragraf aparte foarte actual în tema evaluării interne a calității îl constituie sondajele de opinie efectuate în mediul studențesc. La UTM, inclusiv la FTMIA, sondaje se fac încontinuu, organizate fiind cu multă migală și originalitate de către Departamentul pentru Managementul Calității (șef dl **Andrei Chiciuc**, conf., dr.).

Oaspeții din Franța și Belgia, în calitate lor de evaluatori ai muncii depuse de UTM în tema evaluării interne a calității, au apreciat înalt sondajele de opinie efectuate de noi între studenții absolvenți, angajatori.

Profesorii belgieni și-au împărtășit experiența privind evaluarea internă a calității în instruire la Universitatea din Gand. Iată unele momente interesante:

profesorii trec neapărat acreditarea (personală) la nivel internațional: există o Comisie internațională cu asemenea atribuții; acreditarea unei specialități vizează un termen de 8 ani (la noi e aproximativ la fel – 7 ani); ca și la noi, se efectuează sondaje de opinie între studenți, participarea acestora fiind de 25-60 la sută; la Universitatea din Gand există comitete pentru evaluarea internă a calității.

Profesorul cu mai multe „minusuri” la sondaje este intervievat de comitet și i se acordă 2-3 ani pentru a-și ridica nivelul în sondaje; paleta indicatorilor pentru evaluarea prin sondaje este mai largă și poate fi în unele aspecte model pentru UTM; se organizează și sondaje orale în grupele academice cu privire la calitatea predării de către unii sau alți profesori. Toată critica trebuie să fie obiectivă, argumentată; nivelul de eficiență universitară la Gand, Belgia este comparabil cu cel de la FTMIA-UTM: cca 60% absolvenți față de numărul inițial de înmatriculați.

La finalul seminarului s-a organizat o excursie prin laboratoarele și aulele FTMIA. Impresia generală a fost pozitivă.

FTMIA – evaluarea internă a calității

exprimate în credite transferabile – ciclul I (Licență) – 240 și ciclul II (Master) – 90 ECTS. La FTMIA activează 151 de cadre didactice. Numărul de posturi didactice este de 177, ceea ce înseamnă că unii lectori au șarjă mărită până la limita permisă de 1,5. FTMIA desfășoară desigur și o vastă cercetare științifică, confirmând dezideratul că „profesorul care nu are cercetări nu este profesor”, același deziderat referindu-se și la întreaga facultate. Actualmente la FTMIA se realizează 13 proiecte științifice.

Eficiența activității facultății se exprimă în procentul de absolvenți raportat la numărul studenților înmatriculați la anul I. Acest procent este de cca 60, cifră comparabilă cu universitățile tehnice din Europa. Normativele MET indică cifra de peste 50 la sută din absolvenți, fapt ce denotă că la FTMIA lucrurile stau sesizabil mai bine la acest indicator-cheie pentru o facultate tehnică. La seminar s-a replicat faptul șarjii didactice de 1,5 pentru unii profesori, care reduce drastic posibilitățile de a efectua și cercetări științifice.

Seriile prea mari de studenți la unele prelegeri dăunează criteriilor de calitate

nea cifre elocvente, indicând proporția conținutală a volumului de cunoștințe în formarea studentului pe parcursul anilor de licență. Astfel, 30% formează științele fundamentale; 20% – științele socioumane; 50% – științele de specialitate. Această proporție este și ea comparabilă cu respectivele universități din Gand, Belgia și Rennes, Franța.

Practica – element esențial în pregătirea inginerului – este adusă la parametrii constructivi la FTMIA pentru a finisa cu succes maxim pregătirea tânărului specialist în condițiile economiei de azi și celei de mâine. Astfel, de exemplu, la Catedra de Enologie (șef – dl **Anatol Bălanuță**, prof. univ., dr. hab.) conținutul general al formării profesionale a studentului pe parcursul ciclului I universitar (L) se exprimă în felul următor: 43% – ore de curs și 57% – activități practice la enologie. Absolvenții lucrează nu numai în RM, dar și în diferite țări viti-vinicole, inclusiv în Franța și Belgia, ai căror reprezentanți tocmai apreciau evaluarea internă a calității. La Catedra „Tehnologia și Organizarea Alimentației Publice” (TOAP – șef dna **Eleonora Dupuoy**, conf., dr.) pe lângă

Aniversări

Mircea Andriuță – 70

În această primăvară îl sărbătorim pe septuagenarul **Mircea Andriuță**, prof. univ., dr. hab. în științe tehnice.

Absolvent al Institutului de Arhitectură și Construcții din Sankt-Petersburg (azi Universitatea de Arhitectură și Construcții), promoția anului 1960, a lucrat în cadrul mai multor întreprinderi și instituții de învățământ de profil. Și-a făcut doctorantura la Universitatea de Construcții din Moscova, după care a fost repartizat la Institutul Politehnic din Chișinău, activând ca lector, lector superior, conferențiar, șef al Catedrei „Mașini de Construcții” (1993-1998).

Profesorul Andriuță își vede rostul în pregătirea cadrelor de ingineri, având la activ 35 de promoții cu peste 3000 de absolvenți. Este omul care are grijă de focul din vatra științei, dovadă fiind numeroasele experimente efectuate în diverse condiții geografice. Analiza matematică a rezultatelor obținute în cadrul acestor cercetări au stat la baza argumentării legilor tăierii și săpării pământurilor cu diverse organe de lucru a mașinilor. A publicat peste 100 de lucrări științifice, o monografie.

Colectivul Catedrei „Căi Ferate, Drumuri și Poduri” îl felicită călduros pe dl profesor Mircea Andriuță cu ocazia frumosului jubileu, dorindu-i multă sănătate, fericire în viața personală, o activitate rodnică și în continuare!

Colectivul Catedrei „Căi Ferate, Drumuri și Poduri”

Grigore Ganea – 70

Corpul profesoral al Catedrei „Utilaj Tehnologic Industrial” a UTM îl felicită pe profesorul universitar interimar, dl Grigore Ganea, cu prilejul împlinirii onoratei vârste de 70 de ani, dorindu-i ani mulți și frumoși înainte, plini de sănătate și bucurii.

Dl Grigore Ganea s-a născut la 1 martie 1938 în s. Coșenița, jud. Soroca. După absolvirea Institutului Tehnologic din Odesa (1959) a activat la fabrica de conserve din Crasnoe, Slobozia, apoi la fabrica de conserve din Orhei. În 1973 susține teza de doctor în științe tehnice la Institutul Tehnologic din Kiev.

Din 1973 activează la Institutul Politehnic din Chișinău, azi UTM, în calitate de șef al Catedrei „Mașini și Aparate în Industria Alimentară”, în perioada 1980-1984 fiind delegat în Algeria la o instituție de învățământ superior din or. Bumerdes, după care a revenit în calitate de profesor universitar interimar la Catedra „Utilaj Tehnologic Industrial”.

A publicat peste 150 de lucrări științifice, 2 manuale, 2 problemare, peste 30 de indicații metodice, a efectuat numeroase stagii la Moscova, Odesa, Iași.

Mult succes, noroc și fericire și în continuare, dle profesor!

Colegii de la Catedra UTI

Sindicatul studenților. Clubul Studentesc

Concertul din martie

„Concertul din martie” consacrat Zilei Femeii a devenit deja o frumoasă tradiție la UTM. Și anul acesta, pe 6 martie, Sindicatul Studenților (șeful comitetului – dl **Anatol Alexei**) și Clubul Studentesc (șef – dl **Vasile Cireș**, conducător artistic și coregraf al Ansamblului de cântece și dansuri populare „Tinerețea”, UTM) ne-au umplut inimile

lureșul dansatorilor din ansamblul „Tinerețea”, UTM, sub coregrafia maestrului **Vasile Cireș** a sculat sala în picioare. Bravo! Bravo! erau cuvintele strigate cu entuziasm de studenți și colaboratori. Un gest deosebit de mișcător: dansatoarele băieții le-au înmănat sus pe scenă garoafe – cu prilejul Zilei de 8 Martie.

de sentimente calde pentru dragele noastre femei.

Dl **Dumitru Ungureanu**, prorector pentru activitatea educativă, conf., dr., a vorbit într-un început solemn al serii artistice cuvinte de dragoste și mulțumire pentru Domnișoare și Doamne din plina sală de festivități UTM.

Ca de obicei, concertul a fost deschis de fanfara UTM – „Colectiv artistic model”, condusă de dl **Anastas Boldescu**, maestru emerit al culturii din RM. În preajma lui se pare că muzica devine un mobil spiritual pentru orice ascultător prezent la manifestare.

Studenta **Ina Beznic** (FTMIA) ne-a înviorat cu săltărețele cântece populare.

Spre final, tineretul a savurat și niște dansuri super sportive „Under Break”, sub conducerea artistului **Alexei Șarcov**, patronul unui club de dans – „Street Dance Club”. Destul de original și tineresc. A cules aplauze interminabile.

Un concert pe cinste, care a relaxat lumea UTM după încordarea zilnică a muncii. Sindicatul Studenților merită, desigur, aplauze pentru organizarea puținelor, dar frumoaselor ore de agrement. Principalul, educative.

2008 – Anul Tinerețelului

Premianți ai Olimpiadei Tehnice-2008 au fost desemnați următorii elevi:

la proba Desen:

- locul I** – Puiu Ecaterina (Liceul „I. Creangă”, Chișinău);
- locul II** – Lupașcu Luminița (Liceul „S. Haret”, Chișinău), Burbulea Elena (Liceul „Gaudeamus”, Chișinău);
- locul III** – Mustafin Denis (UTM, an. I liceal), Coliban Tatiana (Liceul „Gaudeamus”, Chișinău), Safonov Anatol (Liceul „T. Maiorescu”, Chișinău);

la proba Fizica:

- locul I** – Moșanu Sergiu (Liceul „Orizont”, Chișinău);
- locul II** – Prunici Ion (Liceul „P. Zadnipru”, Chișinău), Bodnariuc Ecaterina (Liceul „N. Iorga”, Chișinău);
- locul III** – Voloșin Anton (Liceul „Ramban”, Chișinău), Lazăr Ștefan (Liceul Seliște, Nisporeni), Pogodin Serghei (Liceul „B. Hasdeu”, Chișinău);

la proba Chimia:

- locul I** – Busuioc Vasile (Liceul „M. Sadoveanu”, Hâncești);
- locul II** – Prunici Ion (Liceul „P. Zadnipru”, Chișinău), Arian Iurie (Liceul Republican Real, Chișinău);
- locul III** – Voloșin Anton (Liceul „Ramban”, Chișinău), Stamati Corina (Liceul Republican Real, Chișinău), Colun Constantin (Liceul „Gh. Asachi”, Chișinău);

la proba Informatica:

- locul I** – Deveatăi Dumitru (Liceul Republican Real, Chișinău);
- locul II** – Asimionese Alexandru (Liceul Republican Real, Chișinău), Țurcanu Călin (Liceul Republican Real, Chișinău);
- locul III** – Gordienco Sergiu (Liceul Republican Real, Chișinău), Baltaga Vasile (Liceul „I. Vatamanu”, Strășeni), Dascăl Eugen (Liceul „Gh. Asachi”, Chișinău);

la proba Matematica:

- locul I** – Voloșin Anton (Liceul „Ramban”, Chișinău);
- locul II** – Rusu Mihaela (Liceul „M. Eliade”, Chișinău), Patrnică Artiom (Liceul „Orizont”, Chișinău);
- locul III** – Ganea Cătălin (Liceul „M. Eliade”, Chișinău), Bodnariuc Ecaterina (Liceul „N. Iorga”, Chișinău), Glavan Danu (Liceul „I. Vatamanu”, Strășeni).

ÎNVERZIREA PARCULUI-MUZEU UTM

Pe 5 aprilie solul era destul de umed, dar studenții din blocurile FCIM, FIMCM, FIMM au luat în mâini hârlețele și, împreună cu un grup de lucrători ai Serviciului Administrativ și Construcții Capitale, în frunte cu dl **Pavel Spănu**, prorector, au lucrat de zor la sădirea arborilor și arbuștilor în Parcul-muzeu din campusul Râșcani.

Salutăm gestul cetățenesc al studenților noștri: **Valentin Grama, Andrei Arceanis, Vadim Gribincea, Victor Mitreniuc, Adrian Scânteii, Alexandru Gorpe-niuc, Petru Deniciuc, Alexandru Lungu** – toți de la FCIM, precum și **Dumitru Rusu** de la FIMCM, **Ion Corețchi** și **Dorin Mațco** de la FIMM.

Editor – **Universitatea Tehnică a Moldovei.**

Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: **romelina@list.ru** și **mesager@adm.utm.md**

Echipa redacției: Leonid BUSUIOC – corespondent, Dorian SARANCIUC – fotograf. Design: Viorica OSTAȘ-TOFAN. Relații la tel.: 32-55-01 și 48-83-57

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura „Universul”

Comanda: **1747**

Tiraj: 2200